

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

nævne de livsvarige ydelser, altså hædersgaverne. Jeg er meget inde på de samme tanker. Jeg tror ikke, man skal have særlige, faste ydelser på finansloven og hædersgaver. Jeg tror, vi skal frem til en ensartet ordning for alle.

Der ligger i øjeblikket nye ordninger til overvejelse i Sverige, og der ligger også nye forslag i Norge, og jeg må indrømme, at jeg synes, det er godt — det har vi også gjort inden for det nordiske kultursamarbejde i det nordiske kulturministerråd — at vi diskuterer disse ting meget og prøver på at finde frem til ensartede ordninger i de forskellige lande, så langt det kan gøres, under hensyntagen til de særlige forudsætninger, der måtte være.

Jeg er da enig i, at vi skal sikre disse ting på en sådan måde, at der bliver plads til eksperimenter, også til det, som ikke er i overensstemmelse med det store flertal. Ærlig talt, hvis vi ser på det, har vi så ikke alle oplevet det? Jeg tror, hr. Bernhard Baunsgaard og jeg er tilstrækkeligt gamle til at huske, at der var engang en maler, der hed Lundstrøm; der rejste sig en proteststorm, da han blev udnævnt til professor ved kunstakademiet. I dag er det ikke bare i Danmark, men i Europa, at man omtaler ham som en af sin samtids store malere. Vi kan nævne en anden, og det er en af dem, der er iblandt os, professor Freddie, som oven i købet fik fængselsstraf i 1930'erne, og som for et par år siden blev udnævnt til professor ved kunstakademiet — under begejstret hyldelse selv fra Jydske Tidende, og kan man så nå højere? Eller vi kan nævne Bertolt Brecht, som man måske ikke engang forstod i Danmark i 1930'erne, som i dag spilles og ses af folk over hele verden.

Hvem er vi, der i samtiden kan bestemme, at den er stor, og den er ikke stor? Der skal være plads til eksperimentet, der skal være plads til muligheden. Det er derfor, vi har en Statens Kunstfond, det er derfor, vi har en teaterlov, det er derfor, vi har alle de andre ting, som vi skal have.

Jeg lyttede med interesse til hr. Lembourns indlæg, og jeg synes, der var spændende ting i det. Jeg vil meget gerne senere nærmere diskutere spørgsmålet om demokratisering af kultur- og kunstpolitikken. Jeg er ikke sikker på, at kunst kan demokratiseres.

Kunst er ikke demokrati, hverken til venstre eller til højre. Kunsten er sig selv. Derimod kan vi diskutere demokratisering af kunstformidlingen, af kulturformidlingen. Men jeg tror, kunsten er uafhængig. Den kan man ikke spørre inde.

Jeg var glad for de bemærkninger, fru Hanne Reintoft gjorde. Jeg tror, der er noget meget rigtigt i det, der blev sagt om: hvad er det, vi har gjort fejl? Hvad er det, vi ikke har løst? Ja, jeg tror nok, jeg har en lille ende af det, og det gælder de fleste af os. Vi troede, at samtidig med at den materielle levestandard steg, så kom interessen for kulturen og kunsten af sig selv. Jeg tror, vi kom for sent op på mærkerne i forhold til de musiske fag i skolerne og på en lang række andre områder. Man må nok sige, at med den debat, vi har i øjeblikket, så kan man sige, at klokken er 3, slaget er tabt, men der er måske tid til at vinde et nyt, hvis alle progressive kræfter går sammen om at vinde det slag. Det er i og for sig det, jeg skal sige.

Jeg har været inde på de bemærkninger, som hr. Wilhjelm kom med, og jeg tror ikke, vi skal gå dybere ind i debatten om Solvognen — men de fik da deres penge.

Lembourn (KF):

Det er jo ikke tiden, hvor vi skal have denne kulturdebat, men jeg synes dog lige for en sikkerheds skyld, at jeg gerne vil sige til ministeren, at det er da klart: kunstneren er ikke i sit arbejde i den forstand et demokratisk væsen, det kan ikke lade sig gøre. Han er en ener. Men det, jeg tænker på, er formidlingen. Her synes jeg, vi på to områder har gjort nogle meget nyttige erfaringer. Jeg synes, at den københavnske teaterordning, Arte-ordningen, har vist, at i det øjeblik vi bruger kulturpolitikken til at støtte, man kunne godt sige publikum, ved at man kan komme billigt i teatret, har vi skabt et teaterpublikum i det storkøbenhavnske område, som er fantastisk. Jeg tror, tallet er nogenlunde rigtigt, det er vist noget med, at for 10 år siden solgte man et sted mellem 30.000 og 40.000 billetter. I dag er man oppe i nærheden af 800.000. Det er en vidunderlig ting, at det er sket. Det er det, jeg mener med en demokratisering af kunsten, altså formidlingen. Det er det, det drejer sig om, og det er dér, jeg tror vi kan gøre noget